

TOPRAĞIN SESİ

Dr. A. Kadir KIRAN

Ziraat Yüksek Mühendisi
akadirkiran@hotmail.com

BUĞDAY ÜRETİMİNDE 2014 YILINA BAKIŞ....

Geçen yıl 22 milyon tonla rekor üretime ulaşan buğdayın bu yıl 17.3 milyon tona gerilemesi bekleniyor. **Ulusal Hububat Konseyi**'nin hazırladığı rapora göre, İç Anadolu, Akdeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri kuraklıktan en fazla etkilenen bölgeler oldu. Raporda tarımsal kuraklığın yüzde 25- 30'luk üretim düşüşüne neden olduğu ifade edilmektedir. Raporda, "Türkiyede uzun yıllar ortalaması 20 milyon ton olan buğday üretiminin, 17 milyon 348 bin ton olacağı tahmin edilmektedir" denildi.

Ulusal Hububat Konseyi Raporu'na göre ülke genelinde Ekim 2013-30 Nisan 2014 arasındaki dönemde şiddetli bölgelere göre değişmekle birlikte meteorolojik kuraklık yaşandığı, İç Anadolu, Akdeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde meteorolojik kuraklık yanında kışlık hububat için tarımsal kuraklığın da olduğu, bu alanlarda kuraklık yanında soğuk zarar da dikkat çekici boyutta oldu. Karadeniz Bölgesi ve Ege Bölgesi'nin iç geçit kısımlarında tarımsal kuraklık görüldü.

Bundan 10 yıl önce 9 milyon hektar olan buğday ekim alanının, giderek azaldığı ve 7.7 milyon hektar civarına düştüğü raporda özetle şu görüşlere yer verildi: "Buna rağmen gerek yeni çeşitlerin ıslahı gerekse yetiştirme tekniklerindeki gelişmeler, ekim nöbeti ilkelerine uyulması ve benzeri nedenler ile birim alanda verim giderek arttı için, üretim düşüşü yerine artışlar görülmüştür. Ancak gelinen noktada nüfus artışı, göçmen nüfus, artan turist sayısı, dışarıya yapılan yardımlar ve çevremizde yaşananlardan dolayı üretimden düşen ve Türkiye'den gelecek gıdalarla beslenmek durumunda olanlar komşu ülkelerin insanlar ile tüketim öngörülerinin çok üzerinde gerçekleşmektedir. Bu nedenle buğday ekim alanlarında sınır değerlere ulaşılmış olup, bunun altına düşen ekim alanları kurak yıllarda üretim yetersizliği sorununun beraberinde getirmektedir.

Buğdaya yapılan desteklerin bölgesel farklılıklar da göz önünde bulundurularak artırılması gerektiğine dikkat çekilen raporda, "Örneğin Orta Anadolu'da dekara 250 kilo verim düzeyi ile, buğdaya yapılan destek dekar başına 33,1 liradır. Mazot desteğinin dekara 4.6 liradan 7 liraya, fark ödemesi desteğinin kilo başına 5 kuruştan 8 kuruşa çıkarılması halinde dekar başına destek 43 liraya yükselecektir. Bu önemli bir destek olarak değerlendirilmektedir. Diğer bölgelerde ise verim düzeyleri dikkate alınarak bir düzenleme yapılmalıdır" görüşüne yer verildi.

Raporda kuraklığın yem sektörünü de olumsuz etkileyeceğine vurgu yapıldı. Genel olarak kuraklığın şiddetli olduğu bölgelerde olmak üzere tüm ülke genelinde boy kısalığı dikkate alınarak kuraklık durumunun devamı halinde ülke genelinde önemli bir sap-saman sıkıntısı olmaması için şimdiden alternatif yem kaynaklarının programlanması önerilen raporda şöyle denildi: " Uygun bölgelerde; silajlık mısır, sorgum, sudan otu melez, fiğ, yem bezelyesi gibi bitkilerin silaj ve balya amaçlı ikinci ürün olarak ekilmeleri yönünde projeler üretilmesi, uygun olan tüm bitkilerin anız ve hasat artıklarının azami düzeyde balya, saman olarak değerlendirilmesi yönünde çalışılması gerekmektedir.

Türkiye'nin 2013 yılı buğday üretiminin rekor düzeyde, 22 milyon ton olarak gerçekleştiği ancak buna rağmen buğday fiyatının arttığı hatırlatılarak geleceğe ilişkin değerlendirme yapıldı: "Bu rekor üretime rağmen dünyadaki trendin aksine buğdayda fiyat artışının gerçekleşmesi 75 milyonu dikkate alan bir hesabının yanlışlığını ortaya çıkarmaktadır. Ülke nüfusu ile kayıtlı, kayıtsız göçmenlerin sayısı, turist sayısı ve iç savaş ve başka nedenlerle üretimden düşen çevremizdeki ülkelerde buğdaya ihtiyaç duyanların sayısı, yardımların yapılanların sayısı belirlenerek üretim hedefinde dikkate alınması doğru olacaktır. Bu durumda üretimin muhtemelen 85-90 milyona göre planlanması gerekecektir." Raporda ayrıca, nadas alanlarından yararlanmanın yolunun açılması için; doğrudan ekim, dikey toprak işleme, dip kazan çekimi gibi işlemlerin devreye sokularak bu alanlarda su ihtiyacı düşük; aspir, macar fiği, kışık yem bezelyesi, mercimek, nohut gibi bitkilerin yetiştirilmesini sağlayacak projeli çalışmaların başlatılmasının hayati önem taşıdığına da vurgu yapıldı.

Kısaca hububat üretiminde geleceğe yönelik çeşitli tedbirler alınarak olası bir krizin önüne geçilmiş olacaktır.